

кримінальних правопорушень у сфері публічних закупівель являється доволі нелегким процесом, який спрямований на одержання, оцінку інформації про кримінальну подію, висунення низки версій, встановлення обставин кримінального правопорушення, який часто потребує залученням додаткових ресурсів та проведення слідчих (розшукових) дій для того, щоб встановити дійсність у кримінальному провадженні з приводу кримінальних правопорушень в сфері публічних закупівель.

Список літератури

1. Доліновський Ю., Гула Л. Організація планування розслідування злочинів, що вчиняються під час публічних закупівель у сфері охорони здоров'я. *Вісник Національного Університету "Львівська Політехніка". Серія: Юридичні Науки*. 2018. № 889, випуск 17. С. 110–116.
2. Меденцев А.М. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері державних закупівель: автореф. дис... канд.. юрид. наук: 12.00.09. Одеса, 2015. 37 с.
3. Погорецький М.А., Сергєєва Д.Б. (Eds.). Криміналістична тактика (2nd-ge вид. ed.). Київ : Алерта, 2017. 127 с.

УДК 347.73

Хомяк О.В., спеціаліст вищої категорії, викладач

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-9654-6689>

Кременчуцький льотний коледж Харківського національного університету внутрішніх справ, м. Кременчук, Україна

АДАПТАЦІЯ ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу відіграє важливу роль у розвитку країни і є пріоритетним напрямком української зовнішньої політики. При цьому ключовим елементом успішної євроінтеграції України виступає досягнення певного рівня узгодженості українського законодавства з правовими нормами Європейського Союзу. У зв'язку з цим, особливої актуальності набуває приведення національного законодавства про державну службу до стандартів ЄС. Задля цього враховуються ті принципи, концепції, доктрини та поняття, що складають основу *acquis communautaire*.

Загалом, адаптація законодавства (від лат. *adapto* – «пристосування», «прилаштування») являє собою процес приведення нормативно-правових актів певної держави у відповідність до вибраного стандарту [3, с. 210].

До того ж адаптація до законодавства може бути внутрішньою – адаптація законів до кодексу та зовнішня – адаптація законодавства (держави-реципієнта) до міжнародних угод (донорської правової освіти). При цьому адаптація законодавства є частковим випадком правової інтеграції та виявом діалогу

правових культур.

Якщо говорити про адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу, то вона являє собою процес приведення законів України, а також інших нормативно-правових актів у відповідність з *acquis communautaire*. Однак, слід зауважити, що адаптація законодавства виступає не лише вдосконаленням існуючого законодавства, а й розробкою проектів нормативно-правових актів з урахуванням *acquis communautaire* [1, с. 111].

Загалом, *Acquis communautaire* являє собою правову систему Європейського Союзу, що включає акти законодавства, прийняті в рамках трьох стовпів ЄС2, але не обмежується ними. А от до трьох стовпів ЄС належать Європейське співтовариство, Спільна зовнішня політика та політика безпеки, а також Співробітництво в сфері юстиції та внутрішніх справ [1, с. 111].

Праці науковців свідчать про те, що питання адаптації законодавства України про державну службу до законодавства ЄС має наукову актуальність. Зокрема, дане твердження підтверджують праці наступних науковців: К. Смирнової, Г. Друзенко, С. Костюка, В. Головатої, Т. Пахомової тощо. Всі вони розглядають стан та роль адаптації українського законодавства до європейських стандартів і вплив цього процесу на поглиблення інтеграційних прагнень України.

Якщо спиратися на дослідження С.В. Грищака, то можна виділити наступні форми адаптації законодавства:

– апроксимація (лат. *approximare* – «наближення») являє собою процес прийняття, внесення змін чи скасування правових норм з метою наближення положень національного законодавства до положень актів законодавства іншої держави, групи держав або ж міжнародної спільноти загалом;

– імплементація (лат. *impleo* – «наповнення», «виконання») – це правотворча діяльність держави з метою реалізації прийнятих відповідно до міжнародного права зобов'язань;

– транспозиція (лат. *transpositio* – «перекладання») являє собою процес прийняття, внесення змін чи скасування правових норм з метою досягнення ідентичності з відповідними донорськими актами. При цьому транспозиція може означати копіювання тексту законодавчого документа дослівно в національне законодавство або пряме посилення на міжнародний акт у національному законодавстві;

– координація (лат. *coordinatio* – взаємне впорядкування) – це процес узгодження тієї частини національного законодавства і практики його застосування, по якій наближення або транспозиція є неможливими або непотрібними [4, с. 57].

При цьому процес адаптації законодавства, відповідно до положень Загальнодержавної програми, складається з декількох етапів, а саме:

– визначення актів *acquis communautaire*, що регулюють правовідносини у відповідній сфері;

– переклад визначених актів європейського законодавства українською мовою;

- здійснення комплексного порівняльного аналізу;
- розроблення рекомендацій стосовно гармонізації законодавства України з *acquis communautaire*;
- проведення політичного, економічного та соціального аналізу наслідків реалізації рекомендацій; визначення переліку законопроектних робіт;
- підготовка проектів законів та інших нормативно-правових актів, включених до переліку законопроектних робіт, та їх прийняття;
- моніторинг виконання [5, с. 11].

Так, Верховна Рада України 27 листопада 2003 року затвердила 259 голосами Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС. При цьому жоден депутат не проголосував проти даної програми.

Слід зауважити, що питання адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу постало перед нашою країною після підписання 14 червня 1994 року Угоди про партнерство та співробітництво між Україною та Європейськими Співтовариствами, а також їх державами-членами (УПС). Таким чином, після того, як 1998 року дана рамкова угода набрала чинності, Україна почала створювати інституційний механізм адаптації, а також формувати нормативно-правову базу для послідовної та ефективної реалізації цього важливого вектора правової реформи [4].

Таким чином, аналіз європейської практики свідчить про те, що для того, щоб додати надійності національним системам державного управління, державна служба повинна дотримуватись принципів адміністративного права, які лежать в основі Європейського адміністративного простору.

У зв'язку з цим, розвиток та вдосконалення інституту державної служби тісно пов'язаний із запровадженням низки фундаментальних принципів організації, а також державної служби, до яких відносяться принципи верховенства закону, відкритості та прозорості та підзвітності, ефективності та результативності.

До того ж дані принципи повинні впроваджуватись поступово і нарешті увійти в щоденну практику державних органів. А самі проекти нормативних із прийняттям програми почали враховувати принципи, які закладені в основу *acquis communautaire* [2, с. 48].

Підсумовуючи, варто звернути увагу на те, що інституційний механізм повинен завжди відповідати цілям та завданням, що ставляться перед державами, які мають намір вступити в Європейський Союз. Зовнішня інтеграція України у світовий економічний простір відіграє неабияку роль у розвитку економіки, у зв'язку з чим, Україна є зацікавленою в сприятливому середовищі, яке б спрощувало доступ до зовнішніх ринків та забезпечувало б стабільні торговельні потоки.

Список літератури

1. Адаптація законодавства. Велика українська енциклопедія : у 30 т. / проф. А. М. Киридон (відп. ред.) та ін. К., 2016. Т. 1 : А – Акц. 592 с.
2. Імплементация Угоди про асоціацію між Україною та ЄС: торговельна та

бюджетноподаткова сфери. *Угода про асоціацію: економічні тригери* : Матеріали міжнародної конференції, 12 березня 2015 року. URL: http://icps.com.ua/assets/uploads/images/images/eu/dosl_dzhennya_konf_03_2015_.pdf

3. Клімова С.М. Особливості діяльності суб'єктів публічної адміністрації у сфері публічних фінансів. *Проблеми законності*. 2017. Вип. 139. 210 с.

4. Чорномаз О.Б. Проблеми адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу. *Львівський державний університет внутрішніх справ*, 2016. 192 с.

5. Яковюк І.В. Адаптація законодавства України до законодавства Європейського Союзу: проблеми реалізації. *Державне будівництво та місцеве самоврядування*. 2012. Випуск 24. С. 37–49.

УДК 342.573

Чоботок А.С., здобувачка вищої освіти

Науковий керівник: Козинець О.Г., к.і.н., доцент, завідувачка кафедри правоохоронної діяльності та загальноправових дисциплін ЮФ ННІ права і соціальних технологій

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-4760-7550>

Національний університет «Чернігівська політехніка», м. Чернігів, Україна

ПОНЯТТЯ, КРИТЕРІЇ КЛАСИФІКАЦІЇ ТА ВИДИ РЕФЕРЕНДУМІВ

Пріоритетною правовою формою безпосередньої реалізації повноважень народу у світі є референдуми. На референдумі народ має можливість приймати, змінювати чи скасовувати нормативно-правові акти з найважливіших суспільству та держави питань.

Поняття «референдум» походить від латинського «referendum», що означає «те, що має бути повідомлено».

Прийнято вважати, що у історії людства референдум було проведено Швейцарії ще 1439 р. Нині інститут референдуму законодавчо закріплено у конституціях та інших нормативно-правових актах багатьох країн: Швейцарії, Франції, ФРН, США, Данії, Італії, Іспанії, Швеції, Норвегії та ін.

Дійсно, по суті, референдум, як і інші форми демократії - вибори, народні дебати та опитування, є правом реальної суверенної і верховної волі народу, але за своїм змістом і формою реалізації, тобто предметом і методом правового регулювання референдуму істотно відрізняється від інших форм демократії. Волевиявлення у формі результатів голосування підтверджує або не підтверджує закон чи рішення, прийняті на референдумі. Це дає підстави характеризувати референдум як нормативну форму демократії.

Метою дослідження є показати важливість і необхідність проведення референдумів і визначити їх роль.

Своєрідним видом референдуму є плебісцит, але це голосування населення з найважливіших для країни питань: територіальних, міжнародних.